

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones De Matrimonio

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio IV. Argumentum. Definitur Matrimonium tanquam Sacramentum, & de eo quinque curiosa, sed utilia dubia resolvuntur. Videlicet: 1. An ante Legem Evangelicam Matrimonium fuerit Sacramentum in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94595)

set in ætate apta ad generandum, fama Sanctissimæ Virginis non fuisset illa servata. 3. Debebat esse floridæ ætatis ad tot peregrinationes cum Beatissima Sponsa peragendas, eundo in Bethlem ante partum Virginis, & paulò post partum declinando in Ægyptum ad præservandum puerum JESUM ab ira Herodis, post cujus mortem longum illud iter denuò aggressus est, cum MARIA, & JESU revertentes in Judæam, civitatemque pristinam Nazareth. Item oportebat, eum esse floridæ ætatis ad plurimos labores pro sustentatione familiæ tolerandos. 4. Quia soliti erant Hebræi in juvenili ætate Uxores ducere, non autem expectare senectutem. 5. Quia emiserat Votum Virginitatis, hoc autem fieri solet in juventute; non in senili ætate. 6. Quia Evangelista dixit: *Missus est Angelus, &c. desponsatam Viro; non autem seni.* 7. Quia prædixerat Isaias cap. 62. num. 5. de tempore adventus Messias, quod habitabit juvenis cum Virgine; idest S. JOSEPH cum MARIA, ut ibi Glossa, ac Lyranus interpretantur. 8. Quia cum hoc Matrimonium esset præordinatum à Deo, ut Christus Dominus putaretur filius S. Josephi; hunc oportebat esse floridæ ætatis; ut ex his, ac aliis conjecturis concludit Suarez d. disp. 7. sect. 3. & Barradius d. lib. 6. cap. 7. col. 12. ubi ita firmat: *Crediderim Joseph non fuisse senem, sed ætatis perfectæ Virum; generandis liberis, juvandeque Virgini, & fabrilis artis labori aptum. Alioqui nec Virginis fame satis consultum foret, si generationi esset propter senectutem ineptus; neque ejus obsequium, & ars utilis esset, si jam ætate foret confectus.*

Alterum corollarium continet excellentiam, ac sublimem sanctitatem S. Joseph. 1. Quia fuit Sponsus DEIPARÆ, & excepto usu maritalis copulæ, habuit omnia jura, & munera veri Sponsi. 2. Quia obtinuit nomen, ac exsimationem Patris JESU Christi Filii Dei, & in hoc Pater æternus eum sibi similem fecit. Quod si magna fuit dignitas Joannis, cui Christus pendens in Cruce assignavit Sanctissimam VIRGINEM in Matrem suam; quanto major est excellentia S. Joseph, cui æternus Pater communicavit in nutriendo ejus Filio incarnato suam Paternitatem? 3. Quia non solum Patris nomen, sed officium, sollicitudinem, ac affectum S. Joseph habuit erga Christum, itaut tactus fuerit, ut ait S. Bernard. Hom. 3. circa fin. *Servus fidelis, & prudens, quem constituit Dominus suæ Matris solatium, suæ carnis nutricium, solum denique in terris magni consilii coadjutorem fidelissimum; ut non immerito illi accommodari possit, quod de alio Joseph scriptum est, constituit eum Dominum domus suæ, & Principem omnis possessionis suæ.* 4. Quia sicut per verum Matrimonium ratum contractum cum Sanctissima Virgine in eam omne dominium, usu maritalis copulæ excepto, acquisivit; ita & in Christum, in ejus utero incarnatum habuit plenam dominationem; quod enim nascitur, vel ædificatur in solo alieno, sub illius dominium cadit, cujus est solum. 5. Cum in tuo solo. Vers. ex diverso. Instit. De rer. divis. idcirco de Christo dicitur, Luc. 2. quod erat subditus illis. 6. Quia singulare vinculum mutui amoris intercedebat tum inter MARIAM, & JOSEPH, quem illa summè diligebat, & cui omne bonum à Deo præcabatur, videns ejus sanctitatem, obse-

quia, ac labores; tum inter JESUM, & ipsummet Joseph, qui ex Incarnati Verbi familiaritate, ac continua præsentia incessanter proficiebat in utraque vita, activa, & contemplativa; adeò ut multi ex SS. Patribus scripserint; S. Joseph superasse merita, ac dignitatem Apostolorum; ut disputando differit (respectu ministerii attingentis Unionem Hypostaticam) Suarez d. tom. 2. in 3. part. disp. 8. sect. 1. in fin. & abundantius sæpè citatus Barradius eod. tom. 1. libr. 6. cap. 8. per tot. cui addendus est Cornelius à Lapide d. Commentar. in Matth. c. 1. vers. 16. 6. Tandem quia S. Joseph cum ex hac vita migraverit, Christo adhuc vivente, habuit illum, ac Sanctissimam Virginem adjuutores, & consolatores in transitu suo, unde sic de eo cecinit Jo. Gerson, Cancellarius Parisiensis, teste Barradio d. cap. 8. propè finem.

Venerat illa dies, quæ vitam morte pararet

Perpetuam Tibi juste JOSEPH, David inclita proles.

Christus adest cum Matre pia, quibus officiosè

Servieras: vultu placido solantur euntem.

Ora licet lacrymis oppleverit intus obortis,

Naturalis amor, etenim sat credere fas est,

Quod Patrem JESUS, & Sponsum flevit morientem

Virgo benigna suum, &c.

His addendum est efficax S. JOSEPH patrocinium erga suos devotos; quocirca S. Theresia mira devotione colebat S. Josephum, eundemque omnibus commendabat, afferens se per intercessionem S. Josephi multa, & magna, imò omnia, quæ habebat, à Deo impetrasse, ut notat Cornelius à Lapide ubi proxime, & de eodem Patrocinio prælaudatus Gerson pius Poeta, apud ipsum Barradium, adjungit:

Quanta ò fiducia? Quanta est

Vis impetrandi? Quia dum Vir, dum Pater orat

Uxorem, & Natum, velut imperium reputatur.

Legant animarum Pastores, ac Verbi Dei Præcones, conciones duas pulcherrimas de laudibus, ac patrocinio S. Joseph: Unam in Quadragesimali eximii Concionatoris Pauli Segnerii Societatis Jesu, quæ est in ordine XXXIX; Alteram Romuli Marchellii Clerici Regularis Bernabite, quæ pariter in ejus Quadragesimali est in ordine XXVIII.

DECISIO IV.

ARGUMENTUM.

Definitur Matrimonium tanquam Sacramentum, & de eo quinque curiosa, sed utilia dubia resolvuntur. Videlicet: 1. An ante Legem Evangelicam Matrimonium fuerit Sacramentum in omni populo? 2. An illud infidelium, dum baptizantur, fiat Sacramentum? 3. An illud fidelis cum infideli?

fideli? 4. An illud duorum fidelium, si ipsi intendant facere solum contractum, non autem Sacramentum? Et 5. Quid de Matrimonio contracto per Procuratorem, vel per Epistolam? Referuntur Matrimonia Clodovei Regis Franciæ de Anno 494. & Leopoldi Imperatoris de Anno 1665.

SUMMARIUM.

- 1 Sacramenti Matrimonii definitio.
- 2 Contractus Matrimonii est fundamentum Sacramenti.
- 3 Sacramentum Matrimonii confert gratiam ex opere operato.
- 4 Gratia Sacramenti Matrimonii qui sint effectus?
- 5 Gratia prædicta est duplex. Et cur? num. 23.
- 6 Matrimonii Sacramentum dicitur in fieri, non autem in facto esse.
- 7 Gratia an detur conjugibus toties quoties coeunt?
- 8 Matrimonium an fuerit Sacramentum etiam ante Legem Evangelicam?
- 9 Rationes pro Affirmativa, text. & DD.
- 10 Rationes pro negativa: & Concilia.
- 11 Benedictio à Deo data Adam, & Evæ quid fuerit?
- 12 Apostolus scribens ad Ephesios 5. 32. loquebatur de Matrimonio Christianorum.
- 13 Matrimonium in lege veteri quomodo fuerit remedium concupiscentiæ?
- 14 Sacramenta non reperiuntur nisi in Ecclesia.
- 15 Infidelium Matrimonia cur dicta sint Sacramenta?
- 16 Infidelium Matrimonia, dum baptizantur, an evadant Sacramentum?
- 17 Quod sic, si novo consensu contrahant simul.
- 18 Imò absque novo consensu.
- 19 Quod non fiant, neque fieri possint Sacramenta; rationes, & DD.
- 20 Matrimonium fidelis cum infideli an sit Sacramentum.
- 21 Clotildis Christiana nupsit Clodoveo Regi Francorum Pagano.
- 22 Clotildis Matrimonium an fuerit Sacramentum? Quod sic rationes.
- 23 Quod non; rationes.
- 24 Matrimonium an sit unum Sacramentum? vel duo?
- 25 Clotildis filios ex Clodoveo Pagano susceptos baptizavit.
- 26 Columba miraculosum Chrisma attulit in baptismo Clodovei.
- 27 Matrimonium fidelium an ab eis fieri possit, quod non sit Sacramentum?
- 28 Rationes, quod non.
- 29 Rationes quod sic.

32 Sacrilegium est velle contrahere Matrimonium sine Sacramento.

31 Matrimonium sine Sacramento impedit, & dirimit.

32 Matrimonium an possit contrahi per Procuratorem, seu per Epistolam?

33 Et an sit Sacramentum? Ratio pro negativa.

34 Rationes pro affirmativa.

35 Matrimonia per Procuratorem inita à principalibus renovanda coram eorum Parocho, & testibus.

36 Leopoldi Imperatoris renovatio prædicta Matrimonii sui cum Margarita Theresia Regis Hispaniarum filia Anno 1665.

Matrimonium considerari posse vel tanquam simplicem contractum, vel tanquam Sacramentum diximus in Decif. I. num. 1. & quia, prout Contractus est, aliud dicitur in fieri, & aliud in facto esse, dedimus definitionem Matrimonii contractus in fieri in Decif. II. num. 1. at prout est in facto esse illud definivimus eadem Decif. II. n. 8. & ex utraque definitione integram naturam, ac essentiam contractus Matrimonii declaravimus. Restat, ut in præsentii illud definiamus tanquam Sacramentum; & nonnulla dubia circa ejus esse Sacramentale à Theologis agitata, eorumque resolutionem proponamus; ut studiosi Decisionum harum plenam notitiam hujus Sacramenti consequantur.

Itaque Matrimonium tanquam Sacramentum, sic definitur à Canonistis: *Est signum sensibile gratiæ collatæ Viro, & Mulieri legi. imo modo copulatis, ad perpetuam Vitæ consuetudinem mutuo peragendam.* Gonzalez in Comment. ad cap. 1. n. 10. de Sponsal. At Scholastici dant sequentem definitionem traditam à Scoto in 4. sent. dist. 26. quæst. Unic. Videlicet: *Est expressio certorum verborum, vel signorum æquivalentium Maris, & Fæminæ ad se invicem, significantium traditionem mutue potestatis corporum ad prolem debite procreandam, ex institutione Divina efficaciter significans gratiam conferendam mutuo contrahentibus ad conjunctionem mutuam animorum gratiosam.* Hanc eandem refert Maltrius in 4. sent. tom. 4. disp. 7. n. 10. dicens, quod hæc est definitio perfecta, nam explicat omnia essentialia ad hoc Sacramentum; dum enim dicitur *Expressio certorum verborum, vel signorum* &c. significatur, quod hoc Sacramentum fundatum est in contractu; & quod ipse contractus Matrimonialis est fundamentum, cui innititur essentia hujus Sacramenti; & idem omnia essentialia ad validitatem contractus Matrimonialis sunt de essentia Matrimonii Sacramenti; itaut si contractus ex defectu alicujus partis essentialis sit nullus, etiam Sacramentum subiaceat nullitati. Cùm verò dicitur *Ex institutione Divina efficaciter significans gratiam*, &c. specificatur Matrimonium sub ratione Sacramenti, quæ consistit in virtute ei à Christo collata ad conferendam gratiam contrahentibus, sicut suscipientibus alia Sacramenta; & quidem ex opere operato. Cùm verò dicitur *ad conjunctionem mutuam animorum gratiosam*, denotatur finis, & differentia hujus gratiæ Sacramentalis, ut discernitur ab aliis sacramentis, quia

quia gratia Baptismalis est ad regenerandum; gratia Confirmationis ad roborandum in fide; & sic de aliis Sacramentis; quæ sicut ad differentes morbos hominum viatorum sunt instituta, ita conferunt gratiam ad hunc, vel illum finem. Porro quia Sacramentum hoc est institutum ad bene ferenda onera Matrimonialia; ideo confert contrahentibus Matrimonium gratiam sanctificantem, & alias gratias, ac auxilia ad prædictum finem opportuna; & sic differt hæc gratia ab illa aliorum Sacramentorum, quæ per se ad hoc non sunt instituta; ut differt idem Matrius d. disp. 7. num. 10. & Emin. Card. de Laurea de Matrim. disp. 13. art. 14. ubi num. 220. bene advertit, quod hæc gratia est duplex; quia cum duo sint contrahentes, confertur utrique coniugi, dummodò tamen sint dispositi, & non ponant obicem; idest non contrahant in peccato mortali; quod si obicem ponent, non recipiunt ipsam gratiam; at obice remoto consequentur auxilia ab ipso Sacramento provenientia; quæ quidem auxilia recitantur à S. Bonaventura in 4. dist. 26. part. 2. qu. 2. & referuntur ab eodem Eminenti. Card. de Laurea d. disp. 13. num. 224. utrobique à Studiosis legenda.

Ex his deducitur, quod essentia huius Sacramenti consistit, & fundatur in contractu Matrimonii *in fieri*, non autem *in facto esse*; & sic in actu illo transeunte, & non in vinculo Matrimoniali permanente; atque ideo Sacramentum Matrimonii est Sacramentum *in fieri* tantum, non etiam deinceps *in facto esse*, nam solum ille contractus, & actus transiens institutus est, & elevatus tanquam medium ad conferendam gratiam; non vero vinculum ex illo actu resultans, & deinceps permanens; & hinc sequitur, quod quoties conjuges in statu gratiæ coeunt, & actum Matrimoniale exercent, toties non recipiunt novam gratiam sanctificantem ex opere operato, neque novæ gratiæ augmentum, ut tenent Coninchius, Aversa, Calpensius, & alii, quos allegat, & sequitur Matrius d. disp. 7. num. 11. adducens textum in cap. Connubia. 32. q. 2. sic dicentem: Connubia legitima carent quidem peccato: non tamen tempore illo, quo conjugales actus geruntur, præsentia sancti Spiritus dabitur; etiamsi Propheeta esse videatur, qui officio generationis obsequitur. Propterea ipse Matrius ibidem num. 12. reprobat doctrinam Sanchezii, qui de Matrim. lib. 2. disp. 5. num. 7. docet Matrimonium esse Sacramentum tam in fieri, quam in facto esse adinstar Sacramenti Eucharistiæ, quod tale est, dum conficitur, & quotiescunque species consecrata, ac reservata sumuntur; nam, ut advertit Aversa de Matrim. quest. 2. sect. 1. Eucharistia per suum usum, dum sumitur, gratiam confert suscipienti, & est Sacramentum, quia species panis, & vini significant, & continent alimentum gratiæ spiritualis, quam conferunt. Sed copula carnalis inter conjuges non repræsentat conjunctionem Christi cum Ecclesia practico modo, qualis esse debet Sacramentorum significatio, sed solummodò speculative; siquidem vera, & practica significatio huius Sacramenti habetur in ipso contractu, & quando conjuges contrahunt Matrimonium per verba de præsentibus, tunc enim repræsentatur Christi conjunctio cum Ecclesia: quia tunc conjugum animi adinvicem colligan-

Doct. Clericali Tom. II. Lib. VI.

tur, & Jus reciprocum in eorum corpora traditur indissolubile; & ideo in ipso contractu *in fieri* invenitur tota, & completa huius Sacramenti ratio, tam ratione collationis gratiæ, quam ratione repræsentationis Unionis Christi, & Ecclesiæ; non autem *in facto esse*, & in actu copulæ carnalis, ut fufius scribit ipsemet Matrius d. disp. 7. num. 12.

Hic autem nonnulla dubia sunt resolvenda, quæ à Scholasticis promoventur circa Matrimonium, tanquam Sacramentum. Primum est, An Matrimonium etiam ante Legem Evangelicam, & in omni populo fuerit Sacramentum? Aensis, Chaterinus, Petrus Soto, Alphonsus de Castro, & alii citati à Matrio d. disp. 7. de Matrim. num. 26. affirmantur ex sequentibus rationibus. 1. Quia cum Deus creasset Masculum, & Fœminam in Paradiso terrestri benedixit illis, & ait: Crescite, & multiplicamini. Genes. 1. 28. Tunc igitur Matrimonium institutum est, & factum Sacramentum habens vim conferendi gratiam; aliàs illa benedictio fuisset otiosa. 2. Quia Apostolus Paulus, quando dixit Ephef. 5. 32. Sacramentum hoc magnum est, loquebatur de omni Matrimonio tam fidelium, quam infidelium, & ideo refert illa Verba Genes. 2. 24. Propter hoc relinquet homo Patrem, & Matrem suam, & adhaerebit uxori suæ, & erunt duo in carne una. 3. Quia de nudo post peccatum Matrimonium fuit institutum in remedium concupiscentiæ. Ergo ex tunc vim habuit à Deo gratiam conferendi, ut concupiscentiæ malo mederetur. 4. Quia S. Augustinus libr. de bono conjugali c. 18. inquit, Sacramentum Matrimonii esse omnibus gentibus commune. 5. Quia Innocentius III. in cap. Veniens. De Presbyter. non baptiz. ita habet: Quoniam & Sacramentum conjugii, & Eucharistiæ à non baptizatis recipi potest. 6. Quia idem Innocentius III. in cap. Gaudemus. De Divort. dicit: quod Sacramentum Conjugii apud fideles, & infideles existit. 7. Quia in cap. ult. de Transact. ita Honorius III. scribit: Ut potest Conjugii Sacramentum, quod non solum apud Latinos, & Græcos, sed etiam apud fideles, & infideles existit. Ideo Matrimonium fuisse Sacramentum olim in lege naturæ, & nunc inter infideles scripserunt Catherinus lib. 5. contra Cajetanum tit. de Matrim. q. 5. Rossensis contra Regem Angliæ Assert. 7. De Sacram. & Castro de Hæresib. Verb. Nuptiæ, Hæres. 3. ut notat Gonzalez in Comment. ad cap. De infidelibus, sub num. 3. De consanguin. & affinit.

Nihilominus dicendum, ac tenendum est, Matrimonium in lege naturæ, ac etiam apud infideles fuisse quidem; ac esse Contractum honestum; non autem Sacramentum; quia septem Sacramenta Ecclesiæ, inter quæ numeratur Matrimonium, à Christo Domino sunt instituta, ut definitum est in Concilio Tridentino sess. 7. can. 1. & sess. 24. can. 3. & ante illud in Florentino ab Eugenio IV. Certum enim, & infallibile est axioma illud, quod Baptismus est janua omnium Sacramentorum; & eorundem nullus est capax, nisi suscepto Baptismo; ut latè demonstrat pluribus argumentis Matrius d. disp. 7. in 4. sent. tom. 4. num. 27. & 28. Emin. Card. de Laurea disp. 13. de Matrim. art. 7. & art. 8. ac differt Gonzalez in Comment. ad d. cap. De infidelibus, num. 3. De Consanguin. & Affinit.

C

Neque

Neque obstant, quæ supra adducta sunt in contrarium. Non primum de benedictione à Deo
 11 data primis parentibus dicendo *Crescite &c.* quia illa fuit approbatio quædam divini operis in esse naturæ, non autem institutio Sacramenti habens vim conferendi gratiam Sanctificantem; & hoc patet, quia etiam volatilibus, & aquatilibus Deus benedixit dicens: *Crescite, & multiplicamini* &c. ut legitur *Gen. 1. 22.* Non Secundum ex verbis Apostoli ad *Ephef. 5. 32.* quia aliqui respondent *ly Sacramentum* fuisse sumptum ab Apostolo lato modo, pro mysterio aliquo etiam in lege veteri existente, videlicet futuræ conjunctionis Christi cum Ecclesia. Porro Mastrius d. disp. 7. num. 30. cum Hiqueo, Aversa & aliis, constanter dicit, quod Apostolus loquebatur de Sacramento Christianorum, ad quos tunc scribebat, & quos hortabatur vivere cum sanctitate in Matrimonio, & idem loquitur per verbum de præfenti. *Sacramentum hoc magnum est*; non autem de præterito fuit, fuerat, aut erat; quia intelligebat de fidelium conjugii; non autem de illis infidelium, vel legis Moysæ. Non Tertium, quia post lapsum primorum parentum, fuit quidem Matrimonium iterum datum, ac propositum in remedium concupiscentiæ, sed non tantum Sacramentum conferens gratiam sanctificantem; sed uti medium licitum, & honestum, quo homines uterentur ad concupiscentiam sedandam; abstinentes se ab aliis illicitis. Non obstant reliqua ex verbis S. Augustini, ac Summorum Pontificum desumpta; quamvis enim, ut ait Barbosa in *Collect. DD. ad d. cap. Gaudemus. de Divort. num. 3.* elaborent maximè DD. in declarandis huiusmodi verbis, quæ videntur difficilissimæ resolutionis, quia Sacramenta non reperiuntur nisi in Ecclesia, cap. *Quia ex sola 24. quæst. 1. cap. Extra Catholicam. 1. quæst. 1. & cap. Plerumque. §. hinc est. 2. quæst. 7.* nihilominus alii dicunt, Sacramentum Conjugii existere apud infideles habitu, non verò actu. Ita Covaruvias *De sponsal. part. 2. cap. 1. §. Unic. num. 4.* Alii quod illud verbum Sacramentum ibi sumitur largè, & improprie. Ita DD. apud Sanchez. *de Matrim. lib. 2. disp. 8. num. 1.* Alii quod nomen illud Sacramenti accipitur pro aliquo signo rei Sacræ; secus autem pro vero Sacramento, gratiam conferente. Ita Riccius *de Jure person. extra grem. Eccles. lib. 2. cap. 1. n. 8.* Ipse Barbosa ubi supra num. 5. ita respondet: *Sacramenta in genere sumpta in duas partes dividantur; in sacramenta scilicet legis veteris, ac naturalis; & legis novæ, ac Evangelicæ, quæ licet inter se multum differant, tamen omnia dicuntur Sacramenta; & ideo Matrimonium apud infideles dicitur Sacramentum; non quidem legis Evangelicæ, sed legis veteris; in qua tale dicebatur, sed imperfectum; & gratiam non efficiens, Theologi tandem respondent Matrimonium infidelium appellari Sacramentum lato modo sumptum, idest Mysterium, ea ratione quia valet significare aliquam Unionem Christi cum Ecclesia. Ita Mastrius d. disp. 7. sub num. 30. & Emin. Card. de Lauræa d. disp. 13. art. 7. & 8. Et in hoc sensu accipiendi sunt Theologi, qui vocaverunt Sacramenta Matrimonia infidelium, Catherinus, Ros-*

Dubium secundum est: An Matrimonium Infidelium, saltem quando ambo conjuges ba-

ptizantur, evadat Sacramentum, cum antea simplex contractus esset, itaut eis gratiam conferat? Circa hoc tres sunt opiniones. Prima affirmat, dummodò uterque conjux post receptum baptismum, reiteret consensum in ipsum Matrimonium, ac illud ratificet. Ita Capreo. 17. lus, Hechius, Cardin. Bellarminus, Henriquez, Bonacina, Ledesma, Abellius, & alii, quos citat Mastrius d. disp. 7. n. 31. & quibus adhæret Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 13. art. 9. num. 145. & seqq. usque ad n. 149. ubi reddit hanc rationem, dicens: *illa requiruntur, quæ se habent, ut materia, forma, & intentio: Sed consensus ille externè expressus dicitur hac. Ergo. Item: Eo prorsus modo se habent quoad receptionem Sacramenti, sicut se habent, qui nunquam inter fideles contraxerunt. Sed isti, ut Sacramentum Matrimonii faciant, egent consensu illo externè expresso. Ergo. Major patet, nam contractus, qui prius præcessit, cum modo nihil sit, non potest esse subiectum; ita autem se habent fideles, qui non contraxerunt; habent enim negationem contractus, quæ non est, nec esse potest fundamentum Sacramenti.*

Secunda opinio dicit, Matrimonium infidelium, cum baptizantur, statim fieri Sacramentum absque alia repetitione, aut renovatione consensus. Eorum ratio est, quia contractus præteritus ipsorum infidelium non habuit aliud impedimentum, ut Sacramentum tunc esset, nisi quia ipsi non erant baptizati. Ergo cum contractus præteritus moraliter maneat; & fiat baptizatorum; evadit statim Sacramentum post susceptum baptismum; præsertim cum tam congruum sit, ut illis provideatur de remedio hujus Sacramenti, aliisque remediis quibuscunque à Sacramento provenientibus ad ferenda onera Matrimonii. Ita Paludan, Hispalens. Covaruvias, Veracruces, Becanus, & Sanchez *de Matrim. lib. 2. disp. 9. num. 5.* quem sequuntur Aversa eodem tract. q. 1. sect. 6. Tannerus tom. 4. disp. 8. quæst. 2. n. 51. Gobatus tract. 10. num. 390. & Pontius disp. 49. quæst. 3.

Tertia opinio, rejectis prorsus duabus præcedentibus, tenet, Matrimonium jam inter infideles contractum nullo modo fieri posse Sacramentum, quando baptizantur, & ad fidem convertuntur. Ratio est, quia essentia hujus Sacramenti annexa est contractui Matrimoniali in fieri, non autem in facto esse, ut docuimus supra in hac Decisione num. 6. ubi notavimus, quod hoc Sacramentum est quid transiens, & consistens in actione; & non in vinculo permanente. Cum igitur contractus ille præteritus infidelium non fuerit tunc inter baptizatos, non potest evadere Sacramentum, quando baptizantur, quia tunc actu non existit, & Sacramento tunc tantum fiunt, dum applicatur eorum Materia, Forma, & Intentio physicè, quæ quidem Materia, & forma cum sit consensus conjugum (ut infra docebitur Decis. V.) non applicatur physicè contractui, dum baptizantur, quia jam antea contraxerant. Ergo tempore Baptismi præteritus contractus non potest evadere Sacramentum. Ita Vasquez, Coninchus, Silvius, Caspensis, Hurtadus, & Hiqueus, quos citat, & sequitur Mastrius d. disp. 7. num. 32. & seqq. ubi insit in hac opinione, & eam aliis rationibus confir-

confirmat; ac illam amplexus est etiam Diana Coordinatus tom. 2. tract. 6. resol. 126. existente in veteri part. 3. tract. 4. resol. 252. ubi respondet rationibus duarum præcedentium opinionum, dicendo, quod novus consensus post baptismum in idem Matrimonium nihil valet, cum jam non sint amplius suæ libertatis, sed illa se privaverint tempore contractus, quo etiam dederunt sibi potestatem suorum corporum; adeo ut cum nihil proprii habeant ad contrahendum, novum contractum Matrimonii inire non possunt; & sic deficiente contractu in fieri, deficit ratio Sacramenti, quæ suum effectum operatur, & gratiam confert in ipso primo actu contrahendi. Quod verò ad congruentiam, ut concedantur infidelibus conjugatis, dum baptizantur, opportuna auxilia ad onera Matrimonii ferenda, subdit Mastrius ubi prox. n. 33. quod Deus attendit fide, conversione, & baptismo illorum supplet gratiam, & auxilia, quæ conferuntur fidelibus in contractu Matrimonii virtute Sacramenti. Nam illi ea consequuntur, non ex vi hujus Sacramenti, sed ratione Fidei, ac Baptismi suscepti.

Tertium dubium est: An Matrimonium fidelis cum infideli sit Sacramentum saltem ex parte ipsius Fidelis? Sumi potest exemplum ex Clodoveo Rege Francorum, qui Anno Christi 494. cum esset Paganus, captus amore pulcherrimæ Clotildis filia Principis Burgundiæ, eam duxit in Uxorem, ut narrat S. Gregor. Turonensis lib. 2. de Reb. Franch. cap. 28. § 29. Eminen. Cardia. Baronius ad d. Annum 494. § ibidem ejus Summator Spondanus num. 5. Novissimè P. Antonius Forelli in Mappamundo Histor. tom. 4. lib. 6. de Regib. Franc. pag. 162. circa quod Matrimonium supponendum est intervenisse Apostolicam dispensationem, quia cultus disparitas est impedimentum dirimens, ut suo loco dicitur. Igitur quod ad resolutionem attinet hujus dubii; certum est, non esse Sacramentum ex parte conjugis infidelis, quia iste ex defectu Baptismi incapax est aliorum omnium Sacramentorum, & sic Clodoveus Rex nullam gratiam sanctificantem potuit percipere ducendo Clotildem in uxorem. & quo ad ejus personam Matrimonium non potuit esse Sacramentum. Verum quo ad Clotildem Reginam dux sunt opinionēs Prima affirmat, quia ita videtur institutum à Christo Domino hoc Sacramentum, ut semper sit Sacramentum, quando Matrimonium contrahitur ab aliquo baptizato capace Sacramentorum. Tanto magis quia fidelis contrahens cum infideli eget magna ope, ac auxilio spirituali, ex gratia sanctificante proveniente, ad ferendum illud onus cum infideli, & illum ad fidem convertendum, ut fecit Regina Clotildis post spatium decem annorum. Confirmatur quia si duo fideles Matrimonium contrahant, & unus sit in mortali, & incapax gratiæ Sanctificantis à Sacramento provenientis; alter qui obicem non habet peccati, recipit gratiam, & effectum Sacramenti. Ergo idem est dicendum si unus sit fidelis, licet alter sit infidelis. Ita tenent Sotus, Catherinus Echius, Rebellus, Averfa, Hiqueus, Pontius, ac ipsemet Emin. Card. de Lauræa d. disp. 13. de Matrim. art. 10. in quo ulterius num. 163. id probat ex paritate Baptismi, qui ministratus ab infideli animo faciendi, Doct. Clericali Tom. II. Lib. VI.

quod faciunt fideles, est verum Sacramentum.

Altera opinio negat, tale Matrimonium esse Sacramentum etiam quo ad contrahentem fidelem, ea ratione, quia essentia hujus Sacramenti consistit in mutuo expresso consensu utriusque conjugis, & non unius tantum. Sed dum alter est infidelis, atque incapax hujus Sacramenti non potest adhibere consensum aptum ad essentiam ipsius Sacramenti. Ergo tale Matrimonium neque respectu conjugis fidelis est Sacramentum. Confirmatur, quia Christus Dominus constituit hoc Sacramentum in solo contractu integro, qui talis evadit, quando illum ineunt duo baptizati. Ergo si unus tantum contrahens sit baptizatus, non sortitur naturam Sacramenti; siquidem si contrahitur Matrimonium est unicus contractus duorum; sic etiam debet esse unicum Sacramentum in ambobus conjugibus. Ita sentiunt Henriquez, Valquez, Coninchius, Lambertus, Hurtadus, & alii apud Sanchez d. lib. 2. de Matrim. disp. 8. cum quibus ipse tenet; & ipsdem adhæret Tannerus apud Gobatum d. tract. 10. num. 390. atque Mastrius d. disp. 7. à num. 36. § seqq. ubi lato calamo hanc opinionem negativam confirmat, & resolvit rationes contrarias.

Ceterum Becanus de Matrim. cap. 44. quæst. 4. num. 8. ait pendere decisionem hujus dubii ab illa quæstione, quam Theologi faciunt, Utrum Matrimonium sit tantum unum Sacramentum, vel duo Sacramenta partialia, ex quibus unum perfectum integratur? Qui tenent, esse duo partialia Sacramenta, concedunt quoque esse validum Sacramentum in conjugate baptizato, etsi nullum sit in infideli, prout gratia sanctificans recipitur à contrahente non ponente obicem peccati; non autem ab illo, qui contrahit existens in peccato. At qui docent, esse unum tantum Sacramentum, quia est unus tantum contractus inter Virum, & Femina, cui contractui innititur ratio Sacramenti, concludunt, cum non possit esse Sacramentum ex utraque parte, ex neutra parte posse fieri Sacramentum. Eligat Studiosus Lector opinionem sibi magis gratam, cum pro utraque militent eximii Theologi, ac Doctores. Certum est Clotildem sanctissimam Reginam, & Uxorem Clodovei Regis Francorum copiosa Divinæ gratiæ munera obtinuisse; dum adhuc conjugate suo infideli filios sacro baptismi lavacro potuit regenerare; & eundem Regem etsi ferocissimum, ac bellicosum ad fidem Christianam convertere; in cujus solemnni baptismate Ampulla Chrisimatis, ore columbe (figura est hæc Spiritus Sancti) celitus adveniens allata est; qua tum fons more solito, tum etiam Rex ipse sacratu est: cujus exemplo successores Francorum Reges ejusdem celestis Ampullæ perenni, nec unquam deficiente sacro Oleo hædenus consueverunt inungi. Verba sunt ipsius Spondani in Annalibus ad Annum Christi 499. num. 5.

Quartum dubium est: An inter fideles fieri possit Matrimonium, quod non sit Sacramentum? Exemplificant Theologi hoc dubium, si Sponsi in contrahendo Matrimonio essent in peccato mortali, & dicerent in animo suo, volo facere contractum validum Matrimonii, sed nolo facere Sacramentum, quia nolo committere novum peccatum. Vel si adinvicem paciferebantur ita:

C 2

Facia-

Faciamus contractum; non autem Sacramentum, In hoc pariter dubio, alii negant, dari posse Matrimonium validum inter baptizatos, quod non sit Sacramentum; alii affirmant. Negantium hæc sunt fundamenta. 1. Quia Matrimonium validum inter fideles elevatum est à Christo Domino ad statum Sacramenti. Ergo dari non potest Matrimonium inter illos, quod non sit Sacramentum. 2. Quia cum hæretici, & præcipue Lutherus, & Calvinus dicerent, Matrimonium non est Sacramentum; Ecclesia contra eos definivit, Matrimonium est Sacramentum; ut in Concil. Trid. de Matrim. sess. 24. can. 1. Ergo non potest dari Matrimonium validum in Ecclesia, & inter fideles, quod non sit Sacramentum. 3. Non est in potestate Ministri ponere materiam, & formam validam, ac cum illis intendere facere, quod fieri potest cum illis, & non facere Sacramentum; quia non ipse, sed Deus dedit talibus sensibilibus rationem Sacramenti. Ergo conjuges dantes materiam, & formam, cum intentione faciendi contractum Matrimonii, qui contractus habet à Christo rationem Sacramenti, non possunt hanc rationem impedire. 4. A Sacramento Matrimonii non potest separari ratio contractus. Ergo neque à contractu ratio Sacramenti. 5. Non potest homo invertere ordinem rerum à Deo præfixum. Igitur cum statuerit Deus, ut posito contractu Matrimoniali valido, insurgat relatio Sacramenti; si ponatur contractus, ponitur etiam Sacramentum. 6. Positis substantiis pro Sacramento, non potest impediri effectus Sacramenti. Sed contractus validus Matrimonii inter fideles est totum id, in quo stat substantia Sacramenti. Ergo posito prædicto contractu adesse debet ipsa substantia, tanquam inseparabilis ab ipso contractu. Hanc opinionem tenent Ledesma, Coninchus, Aversa, & Sanchez de Matrim. d. lib. 2. disput. 10 num. 6. ac ipsemet Eminens, Cardin. de Lauræa d. disp. 13. art. 11. per totam.

Alii affirmant, dari posse Matrimonium validum inter fideles, quod non sit Sacramentum, si illi intendant facere solum contractum, non autem Sacramentum. Probant opinionem hanc ita. 1. Sine intentione Ministri nullum sit Sacramentum. Sed contrahentes Matrimonium sunt Ministri huius Sacramenti; Ergo deficiente eorum intentione, deficit Sacramentum. 2. Si quis adultus velit baptizari, & nolit Sacramentum baptismi, sed solum illam ablutionem exteriorem, non recipit Sacramentum. Ergo idem de conjugibus dici potest. 3. Contractus Matrimonii inter infideles est validus, quia volunt eum valere. Ergo etiam inter fideles habentes eandem voluntatem. 4. Licet Votum Castitatis sit annexum Ordini Sacro, si quis velit ordinem suscipere, & non se obligare ad Votum castitatis, suscipiatque ipsum Ordinem, est valide ordinatus, etsi non sit obligatus ad castitatem ex voto; ut diximus in Decif. 7. de Sacramento Ordinis num. 63. Ergo idem in præsentis dubio de volente contractum Matrimonii, & non volente Sacramentum. Ex his præcipue argumentis stant pro hac opinione Vasquez, Hurtardus, Caspensis, Rebellius, & alii apud Dianam Coordinatum d. tom. 2. tract. 6. resol. 118. excerpta ex veteri part. 3. tract. 4. resol. 254.

qui quidem Diana hanc ipsam amplectitur opinionem, & Mastrius d. disp. 7. num. 41. ad eandem inclinat; relinquens Studiosis decernere, quænam sit magis probabilis, quod & nos facimus, cum potius videatur questio metaphysica.

Duo tamen veniunt notanda pro majori elucidatione huius dubii. Unum est, quod si aliqui fideles cum hac intentione non recipiendi Sacramentum contraherent, magnum Sacriligium committerent contra reverentiam Sacramento debitam; quia tenentur habere intentionem non solum conficiendi simplicem contractum, sed contractum cum esse Sacramenti, prout à Christo est institutum; ita enim obligati sunt omnes ministri aliorum Sacramentorum habere intentionem faciendi id, quod Christus instituit. Ita Mastrius d. disp. 7. n. 41. in fin. Alterum notandum est, quod si cum prædicta intentione non faciendi Sacramentum, aliqui conjuges fideles contraherent, esset non facerent Sacramentum, facerent tamen validum contractum Matrimonii; ita ut eorum vita durante, neuter posset alteri nubere, neque nullitatem Matrimonii prætereire; ut ex Pontio, ac ex Vasquesio advertit Diana Coordinatus d. tom. 2. tract. 6. resol. 118. §. 3.

Quintum tandem Dubium est, Utrum Matrimonium sit Sacramentum, si contrahatur per Procuratorem, vel per Epistolam? Supponere oportet Matrimonium tanquam contractum iniri posse nomine alterius per illum, qui mandatum Procuratoris speciale receperit ab aliquo; cum enim omnis contractus fieri possit per Procuratores alieno nomine, idem admittendum est etiam in Matrimonio, prout contractus est, ut docent Theologi, ac canonistæ, quos citat, & sequitur Sanchez de Matrim. d. lib. 2. disp. 11. per totam; & habentur text. expressi in cap. fin. de Procurator. in 6. in cap. Honorantur. 32. q. 2. & in l. Sufficit. ff. de Sponsal. Et hoc idem fieri posse per Epistolam est asseverandum ex traditis per eundem Sanchez d. lib. 2. disp. 12. & in utroque casu etiam post Concilium Tridentinum, quia satis est, quod Procurator præstet consensum, nomine sui Principalis coram proprio Parocho alterius conjugis, ac duobus testibus; seu quod coram iisdem Parocho, & testibus Epistola legatur: juxta omnes Canonistas, ac Theologos cumulos per ipsum Sanchez ubi supra; per Dianam part. 3. tract. 4. resol. 249. quæ sedet in Coordinati ejus operis tom. 2. tract. 6. resol. 60. & latè per Barbosam in Votis Decisivis lib. 3. vot. 85. Igitur etiam in hoc dubio, An sit Sacramentum? alii negant, alii affirmant. Ratio negativæ opinionis est, quia sicut collatio Sacramenti est actio personalis, ita ejus receptio est passio personalis; quamvis autem tanquam contractus iniri possit ab absente per Procuratorem; nihilominus tanquam Sacramentum requirit præsentiam contrahentis principalis, ut minister applicet formam ad materiam in subiecto præsentem; ad similitudinem absolutionis Sacramentalis, quæ requirit Rei consentientis præsentiam, etsi in humanis omnis reus etiam absens possit absolvi. Ita Estius, Sylvius, Victoria, Canus, & alii apud Dianam d. part. 3. tract. 4. resol. 249. §. 1.

Affirmativæ opinionis fundamenta sunt. 1. Quia in Matrimonio contractus, & Sacramentum

tum sunt duo inseparabilia. 2. Quia ex Concil. Florentin. ac Tridentin. omnia Matrimonia fidelium sunt Sacramenta. 3. Quia alias nulla esset differentia inter Matrimonia contracta per Procuratorem, vel per Epistolam ab infidelibus, & inter illa sic contracta per baptizatos. 4. Quia Concilium Tridentinum circa Matrimonia nil aliud de novo requisivit, nisi publicitatem, idest praesentiam Parochi, & duorum testium. Igitur sicut ante Concilium fieri poterant Matrimonia per Procuratorem, ac etiam per Epistolas; ita & nunc possunt iniri; quia Procurator praestat assensum coram Parocho, & testibus; & coram iisdem legi possunt Epistolae contrahentium. Quare hanc opinionem amplectuntur Valentia, Pontius, Villalobos, & alii, quos citat, & sequitur Diana Coordin. d. tom. 6. tract. 6. resol. 60. §. 2. inter quos ipse Sanchez de Matrim. d. lib. 2. disp. 11. per totam, necnon disp. 12. quibus novissime adherent Barbosa d. lib. 3. Vol. 85. n. 15. ubi alios cumulat; necnon Mastrius de Matrim. disp. 7. n. 62. ubi appellat hanc opinionem communior, ac probabilior, atque Emin. Card. de Laurea eod. tract. disp. 13. art. 12. & §. 13. qui respondet rationi contrariae dicendo, speciale esse in Sacramento Matrimonii, ut possit fieri inter absentes, quia ejus essentia innititur contractui; & quodcumque contractus sit valide à baptizatis, etiam Sacramentum statim perficitur; nihilque obest, quod effectus Sacramenti, scilicet gratia recipiatur ab absentibus; nam etiam ad intuitum suffragiorum, quae pro animabus Purgatorii fiunt super terram, Deus poenas relaxat iisdem degentibus subter terram. Similitudo autem absolutionis Sacramentalis non stringit, quod dari non possit absentibus; Sacramentum enim Pœnitentiae requirit praesentiam Rei confitentis ob ruborem illum, quem sentit in confitendo, & ob actus necessarios contritionis, vel attritionis; qui actus non sunt necessarii in contractu Matrimonii.

Hoc unum Studiosus Lector dignetur notare, quod ex Villalobos advenit Diana ubi proxime §. 4. videlicet, bonum esse ad tollendos scrupulos, quando contingat Matrimonium contrahi per Procuratorem inter absentes, (ut fieri solet inter magnos Principes) bonum esse, inquam, quod quando simul conveniunt, & Uxor ad Statum, Civitatemque Mariti, vel Maritus ad Civitatem Uxoris ingreditur, statim se praesentent coram proprio Parocho, & testibus; ac coram ipsis renovent consensum, & praesentialiter Matrimonium contrahant, recipiendo benedictionem à Parocho, & alias Ecclesiae Cæremonias Sacras observando; ut certi sint de inito Sacramento, & de effectibus ejus; qui sunt gratia sanctificans, ac alia auxilia coelestia ad ferenda onera Matrimonii. Ita fecisse Augustissimum gloriosae memoriae Imperatorem Leopoldum Anno 1665. narravit Nobilis Vir Nicolaus Sagredo, Orator Venetus apud eandem Caesarem Majestatem Serenissimae suae Reipublicae Venetae, ut legitur in ejus Epistola diei 12. Decembris 1665. inter illas Antonii Bulifon Typis impressas Puteoli Anno 1685. ad pag. 222. & seqq. Cum enim ipse Caesar contraxisset Matrimonium per Procuratorem cum Serenissima Margarita Theresia filia Regis Hispaniarum Philippi IV. cumque ex Madrito Viennam adven-

tasset hæc nova Uxor, sic praedictus Orator Sagredo retulit.

Serenissimo Principe

Seguì Domenica 5. del corrente l'ingresso dell' Augustissima Sposa in questa Città di Vienna. Fecel' Imperatore alzare un superbo Padiglione da guerra, meza lega distante dalla Città, e dentro una capace stanza di tersissimi cristalli ricevè la Sposa all' arrivo, che vi fece da Ebestorf. Omnis Aulicorum Militum phalangum, Ducum, Principum, Magistratum, ac aliorum associantium ingressum in Civitatem narrationibus, subdit Orator: Arrivate poi le loro Maestà alla Chiesa di Sant' Agostino de Riformati, smontate di cavallo, e di cocchio, baciaron ginocchioni con pietosa humiltà la Croce, che gli porse Monsignor Nunzio del Pontefice assistito dal Clero, e da molti Vescovi, e Prelati con Mitre. L' Imperatrice Madre con tutte le Dame, Cardinale d' Arrach, ed Ambasciatori delle Corone l' attendea alla porta: e dopo gl' Inni, e Canti, Monsignor Nuncio si accostò alle Maestà loro, e fece a parte l'interrogazione, se intendevano approvare, e confermare il Matrimonio in faciem Ecclesiae, stabilito per Procuratorem in Madrid? Ed havutane la vicendevole confermazione, benedì in nome del Signore, & in Virtù di speciale Delegazione Pontificia gli Sposi, e le Augustissime Nozze, impetrando loro con breve Orazione Prole numerosa, e felicissimi Successi. Così si passò alle stanze dell' Imperadore, poi alla cena con bell' ordine disposta, appartata in una gran Sala trà concerti di Musica, ed allegrezza, &c. En igitur servatum in praxi monitum Dianae Coordinati d. tom. 2. tract. 6. resol. 60. §. 4. ita dicentis: Unde sic faciendo, si forte non receperunt Sacramentum, postea illud recipiant.

DECISIO V.

ARGUMENTUM.

Inquiritur, Quænam sit Materia, & Forma Sacramenti Matrimonii? Referuntur octo opiniones diversae; quarum tres ultimae tanquam magis probabiles commendantur. Videlicet, quod Materia vel sit contrahentium corpora; Forma eorum traditio per verba, aut nutus æquivalentes. Vel quod consensus Conjugum sit Materia: Ejusdem verò consensus expressio verbalis sit Forma. Vel quod Materia, & Forma sint Verba contrahentium sub diverso tamen respectu: nempe Materia dum traditionem corporum; Forma, dum eorumdem corporum receptionem expriment. Tandem ostenditur, An Muti, & Surdi à nativitate possint contrahere Matrimonium; seu in Religione profiteri?

SUMMARIUM.

1 Theologorum varietas circa Materiam, & Formam Matrimonii.

C 3

2 Con-